

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS**(2013. gada 11. janvāris)**

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) attiecībā uz depozitārija funkcijām, atbildības politiku un sankcijām

(CON/2013/4)

(2013/C 96/04)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2012. gada 19. septembrī saņēma Eiropas Parlamenta lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) attiecībā uz depozitārija funkcijām, atbildības politiku un sankcijām ⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātā direktīva”).

ECB kompetence sniegt atzinumu balstās uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu, jo ierosinātā direktīva satur noteikumus, kas ietekmē Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) uzdevumu sniegt palīdzību kompetentām iestādēm sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti, kā noteikts Līguma 127. panta 5. punktā. ECB Padome šo atzinumu pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

Vispārīgi apsvērumi

ECB visumā atzinīgi vērtē ierosināto direktīvu, kuras mērķis ir stiprināt PVKIU regulējumu attiecībā uz: i) augstākās vadības, risku uzņemošos un kontroles funkciju īstenojošo personu atbildības politiku un praksi; ii) noteikumiem par PVKIU līdzekļu depozitāriju apstiprināšanu un depozitārija funkciju veikšanu, t.sk. saistīto atbildības regulējumu; un iii) administratīvo sankciju un pasākumu regulējumu. ECB uzskata, ka jaunajiem noteikumiem var būt svarīga loma ļaunprātīgas rīcības nepieļaušanā un ieguldītājo uzticības stiprināšanā. ECB atzīmē, ka ierosinātā PVKIU regulējuma stiprināšana ir savlaicīgs pasākums, ņemot vērā uzlabojumus, kas jau panākti alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku regulēšanā, izmantojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīvu 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 ⁽²⁾ (turpmāk – “AIFP direktīva”).

Īpaši apsvērumi**1. Aktīvu atkārtota izmantošana, ko veic PVKIU depozitārijs**

ECB uzskata, ka ierosinātajai direktīvai būtu nepārprotami jāaizliedz PVKIU depozitārijam vai citai personai, kam deleģēta PVKIU fonda glabāšanas funkcija, savā vārdā atkārtoti izmantot tās pārvaldībā esošos aktīvus. Šādas darbības var apdraudēt ieguldītājus, kā arī būt par pamatu riskiem, kas ir nozīmīgi no finanšu stabilitātes viedokļa, ņemot vērā no šīs prakses izrietošo aizņemto līdzekļu izmantojumu. Šajā kontekstā ECB uzskata, ka PVKIU regulējumam jābūt stingrākam nekā AIFP direktīvai, kura atļauj aktīvu atkārtotu izmantošanu ar nosacījumu, ka saņemta fonda pārvaldnieku iepriekšēja piekrišana. To attaisno apstākļi, ka PVKIU produkti tiek plaši izplatīti mazajiem ieguldītājiem, atšķirībā no saskaņā ar AIFP direktīvu pārvaldītājiem līdzekļiem, kuri parasti rezervēti profesionālajiem ieguldītājiem.

⁽¹⁾ COM(2012) 350 final.

⁽²⁾ OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp. Sk. ECB 2009. gada 16. oktobra Atzinumu CON/2009/81 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un Direktīvas 2004/39/EK un Direktīvas 2009/.../EK grozījumiem (OV C 272, 13.11.2009., 1. lpp.). Visi ECB atzinumi tiek publicēti ECB tīmekļa vietnē <http://www.ecb.europa.eu>

2. Deleģēšana

Ierosinātā direktīva atļauj depozitārija glabāšanas funkciju deleģēt apakšpārvaldniekam, ievērojot noteiktus nosacījumus, kas atbilstoši paskaidrojuma rakstam saskaņoti ar nosacījumiem, ko piemēro saskaņā ar AIFP direktīvu. Šajā sakarā ECB uzskata, ka mazo ieguldītāju aizsardzība prasa noteikt stingrākus noteikumus PVKIU depozitārijiem salīdzinājumā ar depozitārijiem, ko izvēlas alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieki. Jo īpaši uz deleģēšanu, ko PVKIU depozitārijs veic par labu apakšpārvaldniekam ārpus Eiropas Savienības, visos gadījumos jāattiecinā piemēroti drošības pasākumi, piemēram, obligātās kapitāla prasības un efektīva uzraudzība attiecīgajā valstī. Visbeidzot vajadzīgs arī veikt izvērtēšanu attiecībā uz atbrīvojumu paturēšanu spēkā, kuri ļauj iestādēm trešajās valstīs darboties, kā PVKIU depozitārija apakšpārvaldniekam, neskatoties uz to, ka šādas iestādes neatbilst Savienības tiesību aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz deleģēšanu.

3. Tiesības darboties kā PVKIU glabāšanas pakalpojumu sniedzējam

ECB atzinīgi vērtē atbilstības nosacījumu ieviešanu, saskaņā ar kuriem tikai kredītiestādes un ieguldījumu sabiedrības var būt PVKIU depozitāriji. Tas samazinās risku, ka ieguldītājus apkrāpj, ieceļot PVKIU depozitāriju, uz kuru neattiecas pienācīga līmeņa regulēšana un uzraudzība. Turklāt jāturpina vērtēt, vai ierosinātais kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību kapitāla prasību regulējums ⁽¹⁾ paredz pietiekamu drošību saistībā ar PVKIU depozitārija funkciju izpildi, ņemot vērā to PVKIU apmēru un sarežģītību, attiecībā uz kuriem tiek veiktas šīs funkcijas, un atbildības riskus, ko rada šīs funkcijas.

4. Atbildība

ECB uzskata, ka "ārējie apstākļi ārpus saprātīgas kontroles" ⁽²⁾, kas ir par pamatu iespējai depozitārijam atteikties no atbildības, kā noteikts līgumā, Komisijas deleģētajos aktos jāprecizē, norādot aktīvu kategorijas, kuras var tikt uzskatītas par zaudētām šādu ārējo apstākļu dēļ, kā arī konkrētie iespējamo apstākļu veidi.

Gadījumos, kuros ECB iesaka grozīt ierosināto direktīvu, konkrēti redakcionālie priekšlikumi kopā ar paskaidrojumiem ir izklāstīti pielikumā.

Frankfurtē pie Mainas, 2013. gada 11. janvārī

ECB viceprezidents

Vítor CONSTÂNCIO

⁽¹⁾ Sk. priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvo uzraudzību un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/87/EK par papildu uzraudzību kredītiestādēm, apdrošināšanas uzņēmumiem un ieguldījumu sabiedrībām finanšu konglomerātos (COM(2011) 453 galīgā redakcija) un priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvās uzraudzības prasībām (COM(2011) 452 galīgā redakcija).

⁽²⁾ Sk. Direktīvas 2009/65/EK 26.b panta f) punktu, kas iekļauts ar ierosinātās direktīvas 1. panta 8. punktu.

PIELIKUMS

Redakcionāli priekšlikumi

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
1. grozījums	
1. panta 3. punkts	
<p>“(3) Direktīvas 22. pantu aizstāj ar šādu:</p> <p>“22. pants</p> <p>...</p> <p>5. PVKIU aktīvus uztic glabāšanai depozitāriem šādi:</p> <p>a) ...</p> <p>b) ...</p> <p>...</p> <p>7. Depozitārijs nedrīkst deleģēt trešām personām savas funkcijas, kas minētas 3. un 4. punktā.</p> <p>...</p> <p>5. punktā minētās funkcijas depozitārijs var deleģēt tikai tādai trešai personai, kam jebkurā deleģēto uzdevumu izpildes laikā:</p> <p>a) ir struktūra un zināšanas, kas pēc rakstura un sarežģītības ir piemērotas un proporcionālas PVKIU aktīviem vai pārvaldības sabiedrībai, kas darbojas PVKIU vārdā, kam tas ir uzticēts;</p> <p>b) 5. punkta a) apakšpunktā minēto uzraudzības uzdevumu izpildei – ir pakļauti efektīvai piesardzīgajai reglamentācijai, tostarp minimālā kapitāla prasībām un uzraudzībai attiecīgajā jurisdikcijā;</p> <p>...</p> <p>Neskarot šā punkta trešās daļas b) apakšpunktu, ja trešās valsts tiesību aktos prasīts, lai noteiktus finanšu instrumentus glabā vietējā struktūrā, un ja nav vietējo struktūru, kas atbilst minētajā punktā noteiktajām deleģēšanas prasībām, depozitārijs drīkst deleģēt savas funkcijas šādai vietējai struktūrai vienīgi tiktāl, ciktāl tas prasīts trešās valsts tiesību aktos, un tikai tik ilgi, kamēr nav vietējo struktūru, kas atbilst deleģēšanas prasībām, tikai ar nosacījumu, ka:</p> <p>a) attiecīgā PVKIU ieguldītāji pirms ieguldījuma veikšanas ir pienācīgi jāinformē par šo deleģēšanu, kas nepieciešama trešās valsts tiesību aktos noteikto juridisko ierobežojumu dēļ, un par apstākļiem, kas pamato deleģēšanu;</p>	<p>“(3) Direktīvas 22. pantu aizstāj ar šādu:</p> <p>“22. pants</p> <p>...</p> <p>5. PVKIU aktīvus uztic glabāšanai depozitāriem šādi:</p> <p>a) ...</p> <p>b) ...</p> <p>5.a Finanšu instrumentu un citus turējumā esošus aktīvus depozitārijs vai cita persona, kam deleģēta glabāšanas funkcija, nedrīkst atkārtoti izmantot, tos apgrūtinot vai pārvedot uz savu kontu, pretējā gadījumā zaudējot spēku līguma normām, kas atļauj atkārtotu izmantošanu.</p> <p>...</p> <p>7. Depozitārijs nedrīkst deleģēt trešām personām savas funkcijas, kas minētas 3. un 4. punktā.</p> <p>...</p> <p>5. punktā minētās funkcijas depozitārijs var deleģēt tikai tādai trešai personai, kam jebkurā deleģēto uzdevumu izpildes laikā:</p> <p>a) ir struktūra un zināšanas, kas pēc rakstura un sarežģītības ir piemērotas un proporcionālas PVKIU aktīviem vai pārvaldības sabiedrībai, kas darbojas PVKIU vārdā, kam tas ir uzticēts;</p> <p>b) 5. punkta a) apakšpunktā minēto uzraudzības uzdevumu izpildei – ir pakļauti efektīvai piesardzīgajai reglamentācijai, tostarp minimālā kapitāla prasībām un uzraudzībai attiecīgajā jurisdikcijā;</p> <p>...</p> <p>Neskarot šā punkta trešās daļas b) apakšpunktu, ja trešās valsts tiesību aktos prasīts, lai noteiktus finanšu instrumentus glabā vietējā struktūrā, un ja nav vietējo struktūru, kas atbilst minētajā punktā noteiktajām deleģēšanas prasībām, depozitārijs drīkst deleģēt savas funkcijas šādai vietējai struktūrai vienīgi tiktāl, ciktāl tas prasīts trešās valsts tiesību aktos, un tikai tik ilgi, kamēr nav vietējo struktūru, kas atbilst deleģēšanas prasībām, tikai ar nosacījumu, ka:</p> <p>a) attiecīgā PVKIU ieguldītāji pirms ieguldījuma veikšanas ir pienācīgi jāinformē par šo deleģēšanu, kas neatbilst pilnībā vispārīgajām Savienības tiesību aktu prasībām attiecībā uz deleģēšanu; un kas nepieciešama trešās valsts tiesību aktos noteikto juridisko ierobežojumu dēļ, un par apstākļiem, kas pamato deleģēšanu;</p>

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
b) PVKIU vai pārvaldības sabiedrības PVKIU uzdevumā depozitāriju ir instruējušas deleģēt šādu finanšu instrumentu uzraudzību šādai vietējai vienībai. ..." "	b) PVKIU vai pārvaldības sabiedrības PVKIU uzdevumā depozitāriju ir instruējušas deleģēt šādu finanšu instrumentu uzraudzību šādai vietējai vienībai. ..." "

Paskaidrojums

ECB uzskata, ka PVKIU regulējumam jābūt stingrākam nekā AIFP direktīvā noteiktajam regulējumam un ka tas nekādos apstākļos nedrīkst pieļaut, ka depozitārijs atkārtoti izmanto aktīvus. To attaisno tas, ka: i) PVKIU produkti tiek plaši izplatīti mazajiem ieguldītājiem; un ii) aktīvu atkārtota izmantošana no depozitāriju puses var būt par pamatu riskiem, kas ir nozīmīgi no finanšu stabilitātes viedokļa, ņemot vērā no šīs prakses izrietošo aizņemto līdzekļu izmantojumu.

Uz deleģēšanu, ko PVKIU depozitārijs veic par labu apakšpārvaldniekam ārpus Eiropas Savienības, optimālā gadījumā jāattiecinā tādi paši drošības pasākumi, piemēram, obligātās kapitāla prasības un efektīva uzraudzība attiecīgajā valstī, kā Savienības tiesību aktos noteiktie. Ja tiek piemēroti izņēmumi, tie skaidri jānorāda ieguldītājam. Šajā sakarā mazo ieguldītāju aizsardzība prasa noteikt stingrākus noteikumus PVKIU depozitārijiem salīdzinājumā ar depozitārijiem, ko izvēlas alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieki.

2. grozījums

1. panta 8. punkts

“(8) Iekļauj šādu 26.a un 26.b pantu: “26.a pants ... 26.b pants 1. Komisijai jābūt pilnvarotai, izmantojot deleģētus tiesību aktus saskaņā ar 112. pantu, un ievērojot 112.a un 112.b panta nosacījumus, pieņem pasākumus, kas precizē: ... f) kas jāsaprot ar ārējiem apstākļiem ārpus saprātīgas kontroles, kuru sekas būtu bijušas neizbēgamas, neskatoties uz visiem saprātīgiem centieniem panākt pretējo, kā noteikts 24. panta 1. punktā.” ”	“(8) Iekļauj šādu 26.a un 26.b pantu: “26.a pants ... 26.b pants 1. Komisijai jābūt pilnvarotai, izmantojot deleģētus tiesību aktus saskaņā ar 112. pantu, un ievērojot 112.a un 112.b panta nosacījumus, pieņem pasākumus, kas precizē: ... f) kas jāsaprot ar ārējiem apstākļiem ārpus saprātīgas kontroles, kuru sekas būtu bijušas neizbēgamas, neskatoties uz visiem saprātīgiem centieniem panākt pretējo, kā noteikts 24. panta 1. punktā, t. sk. konkrēti šādu apstākļu veidi un aktīvu kategorijas, kuras var tikt uzskatītas par zaudētām šādu ārējo apstākļu dēļ. ” ”
--	---

Paskaidrojums

“Ārējie apstākļi ārpus saprātīgas kontroles”, kas ir par pamatu iespējai depozitārijam atteikties no atbildības, kā noteikts līgumā, Komisijas deleģētajos aktos jāprecizē, norādot aktīvu kategorijas, kuras var tikt uzskatītas par zaudētām šādu ārējo apstākļu dēļ, kā arī konkrētie šādu iespējamo apstākļu veidi.

⁽¹⁾ Teksts treknrakstā ir tā daļa, kuru ECB ierosina iekļaut kā jaunu tekstu. Novītrotais teksts ir tā daļa, kuru ECB ierosina svītrot.